

ΜΗΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ.

Ἡ ἐπιμέλεια καὶ περιθαλψίς, ἥς τυγχάνουσι τὰ βρέφη ἐν τῷ νυν πεπολιτισμένῳ κόσμῳ παρὰ τῶν γονέων, φαίνεται ἡμῖν ὡς τι φυσικώτατον, καὶ ὅμως οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ ἀπετέλεσμα τοῦ προοδεδόντος πολιτισμοῦ, διότι εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ αὐτοῦ καταστάσει φαίνεται νὰ ἦτο ἀγνώστος. Ὁλόκληρος ἡ διαφορὰ μεταξύ τῶν ἰδεῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τοῦ σημερινοῦ ἐγκατοπρίζεται καὶ ἐν τῇ μεταχειρίσει τῶν παιδιῶν. Ἐνῶ κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους σχεδὸν γενικῶς ἡ εὐεξία καὶ εὐρωστία τοῦ νεογνοῦ, πολλὰκις δὲ καὶ τὸ γένος ἦτο τὸ φύλον, ἦτο τὸ μόνον ὅπερ ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν, καὶ κατ' αὐτὸ ἐρρυθμίζετο ἡ μεταχειρίσις τοῦ παιδίου, σήμερον τὸ ἀσθενὲς καὶ ἀνυπεράσπιστον πλάσμα θεωρεῖται ὡς τι ἅγιον καὶ ἱερόν, μόνον δὲ ἄγριοι τινες λαοὶ ἀκολουθοῦσι τὰ βάρβαρα ἐκεῖνα ἔθιμα. Τοιοῦτον ἔθιμον ὑπάρχει παρὰ τοῖς Μαύροις Δουάλλα, οἵτινες βυθίζουσι τὰ νεογέννητα βρέφη εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπαναλαμβάνουσι τοῦτο κατ' ἐκάστην ἡμέραν, μέχρι οὗ τὸ παιδίον ἢ αὐξηθῇ καὶ συνηθίσῃ μόνον τοῦ νὰ κολυμβῇ ἢ ἀποδάνῃ κατὰ τὴν δοκιμασίαν ταύτην. Ἐν γένει παρὰ τοῖς Μαύροις τὰ παιδιά οὐδεμιᾶς ἐπιμελείας οὐτε προστασίας τυγχάνουσι παρὰ τῶν γονέων. Πολλὸ περισσότερον ἀνθρωπισμὸν ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἔχουσιν οἱ ἐρυθρόδερμοι Ἰνδιάνοι τῆς Ἀμερικῆς, οἵτινες φεῖδονται τῆς ζωῆς τῶν τέκνων τῶν, ἀλλὰ συγχρόνως ὅμως προσπαθοῦσι παντὶ τρόπῳ ν' ἀπαλλάττονται πάσης ἐνοχλήσεως ἐκ μέρους τῶν βρεφῶν. Οἱ Ἰνδιάνοι οὗτοι εἶναι ἐξόχως ἡσκημένοι εἰς τὸ νὰ κατασκευάζωσι ζῶλινα λίκνα, ἔχοντα σχῆμα φοειδῆς. Τὰ λίκνα ταῦτα εἶναι λίαν τεχνηέντως κατασκευασμένα, ἔσωθεν δὲ διὰ μαλακοῦ δέρματος ἐστρωμένα, οὕτως ὥστε ἀποτελοῦσι μόνον ἀγῶθεν ἀνεωγμένας θήκας, ἐν αἷς ἐντίθενται τὰ βρέφη, τῶν ὁποίων μόνον αἱ κεφαλαὶ μένουσιν ἀκάλυπτοι καὶ ἐλεύθεραι. Ὅπως τὸ παιδίον εὐρίσκειται ἐν ἀνέτῳ θέσει, τὰ κενὰ τοῦ λίκνου πληροῦνται χλόης ἢ ἄλλης τινὸς μαλακῆς μάξης. Τὸ οὕτω ἐν τῇ θήκῃ του ἐνηρμισμένον βρέφος εἶναι ἀσφαλὲς ἀπὸ πάσης βλαβεράς ἐξωτερικῆς ἐπηρεΐας· τὸ λίκνον κρεμάται εἴτα ἀπὸ τινος κλάδου δένδρου ἢ προσαρμόζεται εἰς τινὰ γωνίαν τῆς οἰκίας. Ὅμοια μέσα χάριν τῆς ἀσφαλείας τῶν μικρῶν παιδιῶν εὐρίσκει τις καὶ παρ' ἄλλαις ἀπολιτιστοῖς φυλαῖς. Ὁ λόγος αὐτῶν εἶναι εὐεξήγητος· ἐπεὶ αἱ γυναῖκες, αἱ μητέρες εἶναι καταδικασμένοι νὰ ἐκτελῶσι τὸ πλεῖστον μέρος ὧν τῶν ἐργασιῶν, ἀνάγκάζονται νὰ ἐξευρίσκωσι μέσα, ὅπως ἀπαλλάττονται τῆς ἐνοχλήσεως τῶν παιδιῶν.

Στρέφοντες ἤδη τὰ βλέμματα ἡμῶν πρὸς τὸν πολιτισμὸν τῶν δύο λαῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ἀσίας, τῶν Σινῶν καὶ τῶν Ἰαπῶνων, παρατηροῦμεν μεγάλην διαφορὰν ἐν τῇ περιποιήσει τῶν μικρῶν παιδιῶν. Ἐνῶ οἱ Ἰάπωνες ἀνεξαιρέτως ἐπιμελοῦνται τῶν ἐαυτῶν τέκνων, ἀνευ διακρίσεως τοῦ φύλου, οἱ Κινέζοι μόνον τὰ ἄρρενα περιποιοῦνται καὶ περιθάλπουσι μετὰ στοργῆς, πρὸς δὲ τὰ θήλεα, ἅτινα θεωροῦσιν ὡς ἄχρηστα καὶ ἀνωφελῆ ὄντα, εἶναι ἀστοργότατοι. Τὰ κοράσια τῶν Κινέζων οὕτε καὶ ὀνόματα λαμβάνουσι, ἀλλὰ διακρίνονται ὑπὸ τῶν γονέων ὡς ἀριθμ. 1, ἀριθμ. 2 καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ὅταν Κινέζος τις ἐρωτᾷται περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, ἀριθμεῖ μόνον τὰ ἄρρενα τέκνα του. Ταῦτα τυγχάνουσι πρῶτῳ αἰτηθὲς ἀγάπης καὶ ἐπιμελείας παρὰ τῶν γονέων, ἰδίᾳ δὲ παρὰ τῆς μητρός. Ὅταν ὁ παῖς συμπληρώσῃ τὸν τέταρτον μῆνα τῆς ἡλικίας του, καθίζεται κατὰ πρώτην φοράν ἐπὶ μίᾳ καθέκρας, ἡ δὲ μάμμη τῷ δίδει διάφορα δῶρα, πρὸ πάντων γλυκίσματα. Τὰ ζαχαρωτὰ ἐκτιμῶνται πολὺ καὶ θεωροῦνται τρόπον τινὰ ὡς τὸ σύμβολον εὐτυχοῦς βίου. Ἡ πρώτη εορτὴ τῶν γενεθλίων τοῦ παιδὸς ἐν Σινικῇ εορτάζεται μετὰ μεγάλης ἐπισημότητος. Τὸ παιδίον τίθεται ἐπὶ μίᾳ τραπέζης, φορτωμένης μὲ διάφορα ἀντικείμενα, χάρτιν, μελάνην, γραφίδας, ἐργαλεῖα· ἐκεῖνο ἐκ τῶν ἐργαλείων

τούτων, ὅπερ συλλάβῃ πρῶτον ὁ παῖς διὰ τῶν χειρῶν του, ἀποφασίζει τὸ μέλλον αὐτοῦ στάδιον.

Τὸ λεγόμενον, ὅτι ἐν Σινικῇ τὰ θήλεα παιδιά πηροῦνται τοὺς πόδας διὰ ἰσχυρὰς περισφιγέως τῶν δακτύλων, εἶνε ψευδές, κατ' ὅσον ἡ βαρβαρότης αὕτη οὐδέποτε διεπράχθη οὔτε διαπράττεται ὑπὸ τοῦ μεγάλου πληθους· μόνον τὰ μέλη τῶν ἀνωτάτων κοινωνικῶν τάξεων εἶχον εἰσαγάγῃ τὸ βάρβαρον τοῦτο ἔθιμον, ὅπερ ὅμως καὶ παρ' αὐτοῖς ἤδη σχεδὸν ἐντελῶς ἐξέλιπε. Ἀληθὲς ἀπεναντίας φαίνεται ἡ διδομένη ἐξήγησις τῆς πλατύσεως τῶν ρινῶν παρὰ τοῖς Σίναϊς. Ἡ πλατύσις αὕτη λέγεται ὅτι προέρχεται ἐκ τῆς συνηθείας ἣν ἔχουσιν αἱ γυναῖκες νὰ φέρωσι τὰ παιδιά ἐξηρημένα ἀπὸ τῶν ὕμνων τῶν κατὰ τοιαύτην θέσιν, ὥστε τὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν προσκοροῦσι καὶ πιέζονται ἐπὶ τῶν νώτων τῆς μητρός. Ἐκ τῆς διηγεοῦς ταύτης πίεσεως τοῦ προσώπου καὶ ἰδίᾳ τῆς ρινὸς ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς μητρός ἐξηγεῖται ἡ πλατύσις τῆς ρινὸς παρὰ τοῖς Κινέζοις.

Ἐν Ἰαπωνίᾳ ὑπάρχει ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην τῆς περιθαλψέως τῶν παιδιῶν ἀσυγκρίτως περισσοτέρα ἡμερότης καὶ πολιτισμός, δύνανται τις δὲ μάλιστα νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ ἔθιμα τῶν Ἰαπῶνων ἀνταποκρίνονται πληρέστατα πρὸς τὰς ἰδέας τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης. Παρὰ τοῖς Ἰάπωνιν ἐπικρατεῖ βαθεῖα, εὐγενὴς ἀγάπη καὶ στοργὴ μεταξύ γονέων καὶ τέκνων. Οἱ γονεῖς φροντίζουσι μετ' αὐταπαρνήσεως διὰ τὰ τέκνα τῶν, ταῦτα δὲ ἀνταρτεῖουσιν τὰς δυσίας αὐτῶν διὰ τῶν ὀφειλομένων αἰσθημάτων τῆς ἀγάπης, τοῦ σεβασμοῦ, καὶ τῆς ὑπακοῆς. Πρὸ πάντων ἡ θεραπεία καὶ περιποίησις τῶν σωματικῶν δυνάμεων τοῦ παιδὸς τυγχάνει πολλῆς ἐπιμελείας. Τὸ παιδίον λαμβάνει ὅσον τὸ δυνατόν καλῆτέραν, ὑγιεινὴν, ἐνδυναμωτικὴν τροφήν, λουεταὶ τακτικώτατα καὶ διατηρεῖται πάντοτε ἐν καθαριότητι. Δὲν παραμελοῦνται δὲ καὶ αἱ σωματικαὶ ἀσκήσεις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων τοῦ παιδός. Πρὸς τοῦτο συνηθίζουσιν οἱ γονεῖς νὰ ἐμβαπτίζωσι τὰ βρέφη συχνάκις εἰς ψυχρὸν ὕδωρ ἢ καὶ εἰς χιόνα. Ἐπὶ τοῦ Εὐρωπαίου ἐμποιεῖ τὸ μικρὸν ἐν Ἰαπωνίᾳ παιδίον ἐντόπῳσιν ἀλλόκοτον, σχεδὸν γελοῖον. Δύνανται τις νὰ τὸ φαντασθῇ, ὅταν παρατηρήσῃ τὰς ἐξ Ἰαπωνίας εἰς Εὐρώπην εἰσαγομένας κόρας (κούκλας). Ἀπαράλλακτα ὡς τὰ μηχανικὰ ταῦτα κατασκευάσματα φαίνονται καὶ τὰ παιδιά τῶν Ἰαπῶνων. Ἡ κεφαλὴ τῶν εἶναι σχεδὸν ἐντελῶς ἐξυρημένη· μόνον τέσσαρες λεπταὶ δέσμαι τριχῶν ὑπολείπονται ἐπὶ τῆς μικρᾶς κεφαλῆς τοῦ παιδίου, αἵτινες παρέχουσιν αὐτῷ καμικωτάτην ὄψιν· τὰ εὐρέα καὶ ποικιλόχροα ἐνδύματά του συντελοῦσιν ὡσαύτως εἰς τὸ νὰ ἐπαυξάνωσι τὸ καμικὸν τοῦτο τῆς ἐντυπώσεως. Τῶρα ὅμως οἱ Εὐρωπαϊκοὶ συμμοὶ λαμβάνουσι καὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ πολλὴν διάδοσιν, καὶ ὅπως οἱ γονεῖς οὕτω καὶ τὰ παιδιά τῶν ἐνδύονται εὐρωπαϊκῶς, καὶ ἀποβάλλουσι τὸν ἰδιόρρυθμον ἐκεῖνον χαρακτῆρα τῆς χάρως τῶν. Τὰ παιδιά πενήτων γονέων περιπατοῦσιν ἀνυπόδητα· ἄλλα φοροῦσιν ἐμβάδας καὶ περικνημίδας, αἵτινες ἔχουσιν ἰδιαιτέρον θυλάκιον διὰ τὸν μεγάλον δάκτυλον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν Εὐρώπῃ περιποίησιν τῶν μικρῶν παιδιῶν, ἰδιαίτερας μνείας ἄξιον εἶναι ὅτι ἐν Σκανδιναυίᾳ συνεθίζουσι νὰ κρεμῶσι τὸ λίκνον μετὰ τοῦ παιδίου ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ δωματίου διὰ χονδροῦ σπειροειδοῦς σήματος. — Γνωστὸν τυγχάνει ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἐπικρατεῖ πολλὰχὺ ἡ συνηθεῖα νὰ πέμψωσι οἱ γονεῖς τὰ τέκνα τῶν εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἐνθα ἀνατρέφονται ὑπὸ ξένων ἀνθρώπων. Ὅτε κατὰ πρῶτον χρόνον ἀνεφάνη ἡ συνηθεῖα αὕτη δὲν ἦτο ἰσως πολὺ ἀξιόμητος, διότι οἱ χωρικοὶ εἰς τοὺς ὁποίους παρεδίδετο τὸ παιδίον, διατελοῦντες εἰς στενότεραν τινὰ σχέσιν πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, κατέβαλλον πάσαν προσπάθειαν ὅπως ἐπιμελῶνται καὶ περιθάλπωσι τὸ παιδίον ὅσον τὸ δυνατόν καλῆτερον. Ἀλλὰ τῶρα ἡ συνηθεῖα αὕτη οὐδένα λόγον ἔχει ἄλλον εἰ μὴ τὴν ἀνασφατικότητα καὶ ἀνεσιν τῶν ἀστοργῶν γονέων.

T. N.



Ἐπεὶ διὰ τοῦ προσεχοῦς τῆς Κλειῶς μάτια τῆς προσεχοῦς κληρώσεως τῶν δώρων τῆς τεύχους ἀποσταλῆσονται εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε ἀποσταλγὰς τὴν ἐτήσιαν συνδρομὴν τῶν τῶν γραμ- Κλειῶς, παρακαλοῦμεν καὶ πάλιν τοὺς ἀξιοτι- μους συνδρομητάς καὶ ἀνταποκριτάς μας τοὺς κα- θυστεροῦντας εἰσεῖτι τὰς συνδρομὰς τῶν, ὡς ἐπιστεῖν τὴν ἀποστολὴν τῶν, καθὼς νομί- ζομεν ὅτι καὶ ὁ πρὸς τοῦτο καιρὸς ἤδη ἐπέστη.

Ἐκδότης Π. Δ. ΖΗΤΟΥΡΗΣ. — Ἐκ τοῦ τυπογραφείου καὶ τοῦ στοιχειοχτυτηρίου διὰ τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας Γ. ΔΡΟΥΤΟΥΤΑΙΝΟΥ ἐν Λεψία. Χάρτης ἐκ τῶν καταστημάτων τοῦ κ. Edm. Obst ἐν Λεψία.